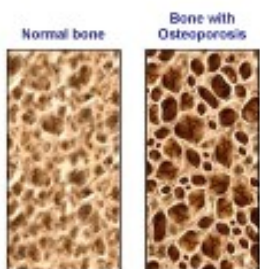

Osteoporose geen contra-indicatie voor implantaten

Implantologie

In een retrospectief onderzoek onder 192 vrouwen van 50 jaar of ouder werd onderzocht of de diagnose osteoporose zou bijdragen aan het risico op het falen van implantaten. Daarnaast werd het effect van roken onderzocht op het falen. In totaal werden 3.224 implantaten van 746 patiënten in deze leeftijdscategorie opgenomen in de analyse. De implantaten werden geplaatst tussen 1 oktober 1983 en 31 december 2004. Van de 192 patiënten was van 646 implantaten de zogenaamde 'bone mineral density' (BMD) score (maat voor osteoporose) beschikbaar. Bij deze laatste was de 5-jaars overleving van de implantaten 93,8%. De locatie van de implantaten had hierop geen effect. Wel werd een effect van roken gevonden op de overleving van de implantaten. Rokers hebben 2,6 keer zoveel kans op het falen van implantaten dan niet-rokers. Op basis van het onderzoek werd geconcludeerd dat osteoporose geen contra-indicatie lijkt te zijn voor een behandeling met implantaten.

Bron

• Holahan CM, Koka S, Kennel KA, Weaver AL, Assad DA, Regennitter FJ, Kademani D. Effect of osteoporotic status on the survival of titanium dental implants. *Int J Oral Maxillofac Implants* 2008; 23: 905-910.

Abstract

Objectives: The aim of this study was to determine whether a diagnosis of osteoporosis affected the survival rate of osseointegrated dental implants. Other variables that were studied were age, arch location of the implant, and smoking status on the effect of dental implant survival.

Materials and methods: A retrospective chart review was completed on all women who were 50 years of age or older at the time of dental implant placement at the Mayo Clinic between October 1, 1983, and December 31, 2004. Osteoporotic status was defined on the basis of bone mineral density (BMD) score utilizing World Health Organization criteria. Univariate analyses were performed to evaluate the following independent variables' effect on implant survival: BMD T-score, age, osteoporosis status, arch location of the implant, and smoking status at the time of implant placement.

Results: A total of 3,224 implants in 746 female patients 50 years of age or older at the time of implant placement were evaluated. BMD scores within 3 years of implant placement were available for 646 implants (192 patients). In this group, 37 implant

De volgende uitgave

van het **Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde** verschijnt 13 januari 2009 met ondermeer

- Angst voor een tandheelkundige behandeling bij kinderen. Invloed van ervaring en psychisch functioneren.
- Overstap naar een nieuwe composiet met geringe krimp nu nog onverstandig.
- Onderzoek in algemene praktijken: uitdagingen voor tandartsen.
- De Richtlijn Mondzorg voor ouderen in zorginstellingen. Effectiviteit en implementatie in Nederland en Vlaanderen.
- Een implantaatgedragen overkappingsprothese in de onderkaak. Een uitkomst voor een kind met anodontie.
- NTvT digitaal; Interactief 3-dimensionaal model van het lichaam van de mens.
- Excerpta odontologica. Boekbesprekingen.
- Kennistoets. Berichten en agenda.

Agenda uitgelicht

Cursus "Weefselbesparend behandelen", 23 januari 2009.

- [informatie](#)

failures were noted. The 5-year implant survival rate was 93.8% in the group of patients with BMD scores. In this group of 192 patients, there were 94 (49%) who were not diagnosed with osteopenia or osteoporosis, 57 (29.7%) with a diagnosis of osteopenia, and 41 (21.4%) with a diagnosis of osteoporosis. Patients with a diagnosis of osteoporosis or osteopenia were not significantly more likely to develop implant failure compared to those without such a diagnosis (HR = 1.14, 95% CI = 0.50 to 0.60, P = .76 and HR = 0.98, 95% CI = 0.40 to 2.42, P = .97, respectively). Arch location and BMD score did not have a statistically significant effect on implant survival rates. The only tested variable to demonstrate a significant effect was smoking. Implants in patients who were smokers during the time of implant placement were 2.6 times more likely to fail compared to implants placed in patients who did not smoke (HR = 2.6, 95% CI = 1.20 to 5.63; P = .016).
 Conclusions: Based upon the data derived from this retrospective study of 192 women at least 50 years of age at the time of implant placement, the following observations were made: 1. a diagnosis of osteoporosis and osteopenia did not contribute to increased risk of implant failure and 2. implants placed in patients who were smokers at the time of implant placement were 2.6 times more likely to fail than implants placed in nonsmokers. Based on these data, a diagnosis of osteoporosis or osteopenia is not a contraindication to dental implant therapy.

Impotentie heeft mogelijk relatie met chronische parodontitis

Parodontologie

In de eerstvolgende *Journal of Sexual Medicine* staat een opmerkelijk artikel over de relatie tussen erectiele disfunctie (ED) of impotentie en chronische parodontitis. Bij een groep van 305 mannen werd een gestandaardiseerde vragenlijst over de seksuele gezondheid (SHIM) afgenomen. Daarnaast werden 2 bitewings vervaardigd om het alveolaire botverlies vast te leggen. Er was sprake van parodontitis wanneer het botverlies groter of gelijk was aan 6 mm. De gemiddelde leeftijd van de mannen was 39,5 +/- 6,7 jaar, hiervan had 22,9% te maken met impotentieklachten en bij 4,3% van de cohort kwam parodontitis voor. Het voorkomen van parodontitis was significant hoger bij mannen met milde ED en met gemiddelde tot ernstige ED in vergelijking met mannen zonder ED. De auteurs concluderen dat ED een mogelijke relatie heeft met parodontitis. Deze bevinding past in de theorie dat ED is geassocieerd met chronische ontstekingen, endotheliale disfunctie en atherosclerose.

Bron

• Justo D, Zadik Y, Bechor R, Galor S, Heruti RJ. Erectile dysfunction might be associated with chronic periodontal disease: two ends of the cardiovascular spectrum. *J Sex Med.* Epub ahead.

Abstract

Kennistoets

Maak een Kennistoets, abonnees kunnen hieronder inloggen.

- [Inloggen](#)

NTVT links

- [Home](#)
- [Agenda](#)
- [Links](#)

Overige links

- [Banen](#)
- [Boeken](#)
- [Uitgeverij](#)

Reageren?

Uw reacties zijn van harte welkom. Stuur deze naar de [redactie van de nieuwsbrief](#)

(advertenties)

Introduction: Both chronic periodontal disease (CPD) and erectile dysfunction (ED) are associated with cardiovascular disease and its risk factors, including smoking and diabetes mellitus. However, the association between ED and CPD has never been studied.

Aim: To study the association between ED and CPD.

Main Outcome Measures: Prevalence of ED, prevalence of CPD, ED severity.

Methods: The study population consisted of 305 men who filled the Sexual Health Inventory for Men (SHIM) questionnaire in order to detect ED and assess its severity, and underwent a pair of standardized posterior dental bitewing radiographs in order to detect CPD. SHIM questionnaire scores 21 or less represented ED.

Alveolar bone loss of ≥ 6 mm represented CPD.

Results: The mean age of included men was 39.5 ± 6.7 years. Overall, 70 (22.9%) men had ED and 13 (4.3%) had CPD. CPD was significantly more prevalent among men with mild ED and moderate to severe ED in comparison to men without ED.

Conclusions: ED might be associated with CPD. These preliminary findings are consistent with theories that associate these conditions with systemic inflammation, endothelial dysfunction, and atherosclerosis.

Fopspeen risicofactor voor recidiverende acute middenoorontsteking

Algemeen medisch

Verschillende onderzoekers suggereren dat het gebruik van een fopspeen een mogelijke rol speelt bij het ontstaan van een acute middenoorontsteking (otitis media acuta (OMA)). Zuigen op een fopspeen zou de passage van pathogenen vanuit de nasofarynx kunnen bevorderen. In het eerstvolgende nummer van het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* bespreekt excerptenredacteur dr. H.S. Brand het artikel van Rovers et al (2008) over het gebruik van een fopspeen als risicofactor bij het ontstaan van een acute middenoorontsteking.

Acute middenoorontsteking is een van de meest voorkomende infecties bij kinderen. Omdat onderzoek hiernaar in het verleden verschillende methodologische beperkingen kende, werd in de periode 2000-2005 in de regio Leidse Rijn een populatieonderzoek uitgevoerd. Aan het Utrechtse onderzoek namen 476 kinderen deel, in leeftijd variërend van 0 tot en met 4 jaar. Kinderen met aangeboren aandoeningen werden geëxcludeerd.

Bij aanvang van het onderzoek vulden de ouders een vragenlijst in over fopspeengebruik en andere risicofactoren voor OMA. De kinderen werden daarna gemiddeld 2,9 jaar gevolgd. OMA werd door de huisarts gediagnosticeerd aan de hand van internationaal erkende criteria. OMA werd beschouwd als recidiverend wanneer een kind tijdens de onderzoeksperiode 3 of meer episoden met een OMA doormaakte.

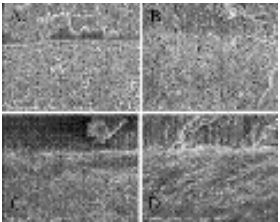
Van de 216 kinderen die bij aanvang van het onderzoek een fopspeen gebruikten,

maakten 76 (35%) minimaal 1 OMA door, waarvan 33 (15%) recidiverend. Van de 260 kinderen zonder fopspeen ontwikkelden 82 (32%) minimaal 1 OMA, en hadden 27 (10%) een recidief. Na correctie voor factoren als borstvoeding, voeding via een zuigfles en duimzuigen was de oddsratio voor 1 OMA bij fopspeengebruik niet significant toegenomen (oddsratio 1,3). Voor een recidiverende OMA was de oddsratio statistisch significant 1,9. De auteurs concluderen dat het gebruik van een fopspeen een risicofactor is voor een recidiverende OMA. Zij adviseren het gebruik van een fopspeen te ontmoedigen bij kinderen bij wie eenmaal een OMA is gediagnosticeerd.

Bron

- Rovers MM, Numans ME, Langenbach E, Grobbee DE, Verheij TJ, Schilder AG. Is pacifier use a risk factor for acute otitis media? A dynamic cohort study. *Fam Pract* 2008; 25: 233-236.

EndoSequence, ProTaper en Profile GT even effectief bij reinigen

Endodontologie

Het prepareren van het wortelkanaal is een belangrijke stap bij de endodontische behandeling en hangt nauw samen met de reiniging van het wortelkanaal. De afgelopen jaren is het gebruik van roterend instrumentarium in de algemene praktijk toegenomen. In een onderzoek werd van 3 verschillende vijlsystemen de effectiviteit van het reinigen vergeleken door middel van een scanning elektronenmicroscop (SEM). In totaal werden 36 geëxtraheerde molaren in de onderkaak voor dit onderzoek gebruikt. Willekeurig werden deze gebitselementen verdeeld over de 3 vijlsystemen, te weten 1. Protaper, 2. ProFile GT en 3. EndoSequence taper. De gebitselementen werden opgevijld tot vijl 40, waarna deze in buccolinguale richting in het middelste derde deel werden onderzocht op debris door middel van de SEM. Er werd geen verschil gevonden tussen de 3 vijlsystemen wat de mogelijkheid betreft om het wortelkanaal te reinigen.

Bron

- Williamson AE, Sandor AJ, Justman BC. A comparison of 3 nickel titanium rotary systems, EndoSequence, ProTaper universal, and profile GT, for canal-cleaning ability. *J Endod* 2009; 35: 107-109.

Abstract

Canal preparation is a major step in root canal treatment and is directly related to subsequent disinfection and obturation. In recent years, nickel-titanium rotary systems such as the EndoSequence, the ProTaper Universal and the ProFile GT have significantly altered root canal instrumentation. EndoSequence has become a very popular system among general practitioners but has not been scientifically tested or

compared with other rotary systems that are commonly used by both specialists and general practitioners. The purpose of this study was to compare cleaning effectiveness under scanning electron microscopy (SEM) using 3 different rotary nickel-titanium instruments: the ProTaper variable taper, the ProFile GT .04 taper, and the EndoSequence .04 taper. Thirty-six extracted mandibular molars were selected for this study. The teeth were randomly divided into 3 groups. Each group had 2 noninstrumented teeth that served as controls. All teeth were prepared to a #40 final apical file after manufacturers' instructions. All 3 systems were used in the traditional 'crown-down technique'. Teeth were sectioned buccolingually and examined under SEM at 20.0 kV and 500× magnification in the middle third of the canal. Debris was defined as dentin chips, pulp remnants, and particles loosely attached to the root canal wall. Analysis of the SEM images was performed by using a 5-score index. Results indicated that there was no difference in cleansing ability of the 3 file types.

Klik hier voor het artikel: http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MIimg&_imagekey=B82X7-4TVG1VB-4-4&_cdi=33023&_user=10&_orig=browse&_coverDate=01%2F31%2F2009&_sk=999649998&view=c&wchp=dGLzVzz-zSkzk&md5=f9b62c22ff38f81295b95780b464e78e&ie=/sdarticle.pdf

Allergie mogelijk predisponerende factor bij hypodontie

Algemeen medisch

In een retrospectief onderzoek onder Japanse orthodontiepatiënten werd onderzocht welke systemische gezondheidsprobleem effect kunnen hebben op het ontstaan van hypodontie. Voor het onderzoek werden 3.683 deelnemers onderzocht, waarbij gebruik werd gemaakt van panoramische röntgenopnamen. Hypodontie werd geconstateerd bij 5,8% van de populatie. Het aantal missende tanden per patiënt was gemiddeld 1,7. De prevalentie van systemische complicaties zoals allergie, astma, en vergrote neusamandelen was geassocieerd met hypodontie. Alleen het al dan niet hebben van een allergie vertoonde een significante relatie met hypodontie. Hoewel de etiologie van hypodontie nog niet volledig wordt begrepen, lijkt er een mogelijke samenhang te bestaan tussen een allergie en hypodontie.

Bron

- Yamaguchi T, Tomoyasu Y, Nakadate T, Oguchi K, Maki K. Allergy as a possible predisposing factor for hypodontia. *Eur J Orthod* 2008; 30: 641-644.

Abstract

The aim of this retrospective study was to identify general health problems as

potential predisposing factors for hypodontia in a population of Japanese orthodontic patients. The study included 3.683 individuals (1.312 males and 2.371 females, 13-42 years of age; mean, 23 years 7 months). Dental pantomograms (DPT's) were used to diagnose hypodontia. Health histories were obtained through a questionnaire administered by the dentist in charge. The Mantel-Haenszel test was used to determine the significance of the differences in the prevalence of health problems. The overall frequency of hypodontia was 5.8%. The average number of missing teeth per patient was 1.7. There was a high prevalence of systemic complications, which included allergy, asthma, atopy, and enlarged adenoids associated with hypodontia. Only allergy showed a significant relationship with hypodontia ($p < 0.01$). The environmental aetiology of hypodontia is not yet fully understood. However, based on the results of this retrospective study, predisposing general health problems, especially allergy, seem to be involved.

Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten start cursusinstituut

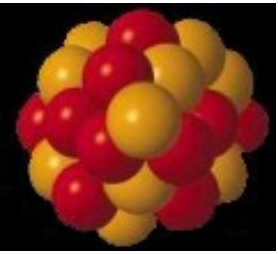
Redactioneel

De Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten (NVM) zet in 2009 een grote stap in de richting van verdere professionalisering. De stichting NVM Onderzoek en Scholing neemt per 1 januari a.s. het bij- en nascholingsinstituut voor mondhygiënisten Dental Courses over. Het cursusinstituut gaat verder onder de nieuwe naam: Dental Courses Mondhygiënisten (DCM).

Uitgangspunten bij de bundeling van de krachten zijn onder meer actualisatie, uitbreiding en verbetering van de kwaliteit van het cursusprogramma. Aan alle cursussen, seminars en workshops worden voortaan registratiepunten toegekend door het KwaliteitsRegister Mondhygiënisten (KRM). Met de start van dit kwaliteitsregister per 1 januari 2009 en de overname van DentalCourses kan de NVM haar leden nóg meer motiveren om te werken aan kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Meer informatie? Kijk dan op: www.mondhygienisten.nl en www.dentalcoursesmondhygienisten.nl

Radiotherapie met protonen: 'doel-treffende' high-tech

Radiologie

Protonentherapie is technologisch en financieel mogelijk, maar voor het maximaal benutten van de mogelijkheden is een bundeling nodig van het onderzoek in de (technische) fysica, radiobiologie en medische wetenschap. Dit bepleitte prof. dr. ir. M. Schippers in zijn oratie op 16 december j.l. bij het aanvaarden van de leerstoel Radiotherapie, in het bijzonder de Toegepaste Fysica Partikeltherapie, aan de Rijksuniversiteit Groningen/Universitair Medisch Centrum Groningen. Behandeling van kanker met behulp van protonenstraling vermindert de bijwerkingen van een bestralingsbehandeling en verhoogt de kans op genezing. Dit komt doordat protonenstraling nauwkeuriger op de tumor kan worden gericht en minder gezond weefsel treft dan de normaal gebruikte radiotherapie.

Radiotherapie vernietigt kankercellen met een hoge stralingsdosis. De mogelijkheden worden echter beperkt doordat gezond weefsel, dat onvermijdelijk ook wordt mee bestraald, niet te veel schade mag oplopen. Dit kan onacceptabele bijwerkingen veroorzaken zoals monddroogte bij beschadiging van de speekselklieren. Het Universitair Medisch Centrum Groningen ontwikkelt daarom plannen voor een behandeling met protonenstraling voor patiënten waarbij dit probleem een grote rol speelt.

Voor de protonentherapie is een nieuwe bestralingsunit op het UMCG-terrein gepland, met 3 behandelruimtes en veel 'high-tech' apparatuur om de protonen te versnellen en nauwkeurig te richten op de tumor. Een team van fysici, radiobiologen en medici van het Kernfysisch Versneller Instituut (KVI), de Rijksuniversiteit Groningen en de afdeling Radiotherapie van het UMCG heeft inmiddels veel ervaring opgebouwd en verricht zeer succesvol onderzoek aan verschillende aspecten van protonentherapie. Schipper: "Voor sommige organen hebben we bijvoorbeeld aangetoond dat je een relatief hoge dosis in een klein deel van een gezond orgaan kan toelaten, als de rest van dat orgaan dan maar geen dosis krijgt. Het heeft dus ècht zin om zelfs een lage dosis in gezond weefsel te vermijden."

Op medisch en technologisch gebied werken het UMCG en KVI al enige tijd samen met het Zwitserse Paul Scherrer Instituut (PSI), waar in een intensief onderzoeksprogramma de meest geavanceerde protonenbehandelingen ter wereld worden uitgevoerd. Volgens Schippers kan zodra de financiering rond is een vliegende start worden gemaakt worden met protonentherapie in Groningen.

Meer informatie? Zie het persbericht van de Rijksuniversiteit Groningen / nummer 159 / 15 december 2008.

Weefselbesparend behandelen

Agenda uitgelicht

In deze sterk op de praktijk gerichte cursus wordt aandacht besteed aan de theoretische achtergrond(en) en praktische toepassing(en) van ontwikkelingen op het gebied van de preventieve en restauratieve tandheelkunde. Weefselbesparend behandelen volgens de richtlijnen van de FDI is mogelijk in klinische omstandigheden waar in toenemende mate het besef ontstaat dat conventionele behandelconcepten niet zijn gewenst of tot onvoldoende resultaat zullen leiden. Bijvoorbeeld bij het behandelen van (jonge) kinderen, angstige patiënten en oudere patiënten. Juist deze patiëntengroepen zijn gebaat bij een pijnvrije behandeling door geen of de juiste lokale anesthesie, óf in combinatie met een atraumatische behandeltechniek die meer gebruik maakt van hand- dan roterende instrumenten. In het theoretische deel worden de progressie van cariës, preventieve/restauratieve maatregelen, adhesieve materialen als glasionomeer, atraumatische behandelconcepten en -technieken besproken. Ook worden behandelresultaten binnen het kader van evidence-based tandheelkunde geplaatst. Daarnaast wordt de theorie in een praktisch deel gecombineerd met klinisch eenvoudig en breed toepasbare preparatie-/restauratietechnieken op patiëntsimulators.

Cursus: Theoretische en praktische fantoomcursus (6 accreditatiepunten)

Docenten: J. Frencken en G. Stel

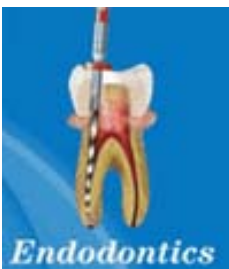
Datum: 23 januari 2009

Kosten: € 598,-

Aantal: 15 tandartsen of mondzorgkundigen

Inlichtingen en inschrijven: http://www.paotumcn.nl/onderwerpen/paot_cursussen/inschrijven.aspx?id=1122

Informatie over endodontische instrumenten online

NTvT digitaal

In deze NTvT-nieuwsbrief staat een bijdrage over een vergelijkend onderzoek naar de effectiviteit van verschillende endodontische vijlen. Een van de onderzochte vijlsystemen is de EndoSequence. De leverancier hiervan (Brassler) heeft een fraaie website met uitvoerige productinformatie. Behalve de EndoSequence levert men ook diamantboren voor het prepareren, fineerboren voor het afwerken en polijsten en gespecialiseerde instrumenten voor implantologie en chirurgie. Ook het assortiment handinstrumenten is zeer uitgebreid en omvat alle deeldisciplines in de tandheelkunde. De website is erg overzichtelijk omdat het aangeboden instrumentarium is ingedeeld volgens de tandheelkundige procedures die de algemeen practicus in zijn dagelijkse praktijk toepast. Behalve de presentatie van producten kan men via deze website ook nascholingscursussen downloaden (pdf) over diverse behandeltechnieken die in Amerika nascholingspunten opleveren. De tandheelkundige technicus vindt op de website veel materiaal dat in het laboratorium van toepassing kan zijn. Ook over de besproken andere vijlen is online informatie te krijgen, zie onderstaande links.

Brasseler website: http://www.brasselerusa.com/brasseler_flash_end_1024.html

ProTaper vijlen: http://www.dentaltroef.nl/nasl_mail_protap.htm

ProFile GT: <http://www.tulsadental.com/html/prosystemgt.htm>

Heeft u nieuws of praktijktips?

Redactioneel

Heeft u interessant wetenschapsnieuws of wetenswaardige praktijktips voor uw collega's, stuur deze dan per e-mail naar de [redacteur van de Nieuwsbrief](#). Graag maken we samen met u de digitale nieuwsbrief van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde nog actueler. Uw opbouwende en stimulerende commentaren en adviezen zijn van harte welkom!

Stelling

U kunt hier reageren op de volgende stelling.

EENS | ONEENS | WEET NIET

De tandarts moet het gebruik van een fopspeen afraden.

Plaats hier eventueel uw opmerking...

[verstuur stelling »](#)

Wilt u zich afmelden voor deze nieuwsbrief, klik dan [hier](#).

Onze voorwaarden vindt u in de [disclaimer](#).